

General Certificate of Secondary Education
2016–2017

Uimhir Lárionaid

--	--	--	--	--

Uimhir Iarrthóra

--	--	--	--

Eolaíocht: Teastas Singil

Aonad 1 (Bitheolaíocht)
Bonnsraith

[GSS11]

DÉ CÉADAON 22 FEABHRA 2017, MAIDIN

AM

1 uair an chloig.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo. Freagair **gach ceann** de na **deich** gceist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 60 an marc iomlán don pháipéar seo.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeist **10**.

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Marc Iomlán	
-------------	--

LEATHANACH BÁN

1 (a) Comhlánaigh an tábla thíos faoi thástálacha bia.

Roghnaigh ó:

Stáirse	Eibleacht	Dé-úiréit	Siúcra
Cineál bia		Tuaslagán tástála	
		Benedict	
Próitéin			

[2]

- (b) Bíonn tionchar ag gníomhaíocht daoine ar an méid fuinnimh atá de dhíth orthu.
Comhlánaigh na habairtí seo a leanas.

Roghnaigh ó:

níos mó : níos lú : is lú gníomhaíocht : is mó gníomhaíocht

Na daoine _____, bíonn níos mó fuinnimh de dhíth orthu de ghnáth ná na daoine _____.

Bíonn _____ fuinnimh de dhíth ar dhéagóirí ná ar dhaoine níos aosta.

[2]

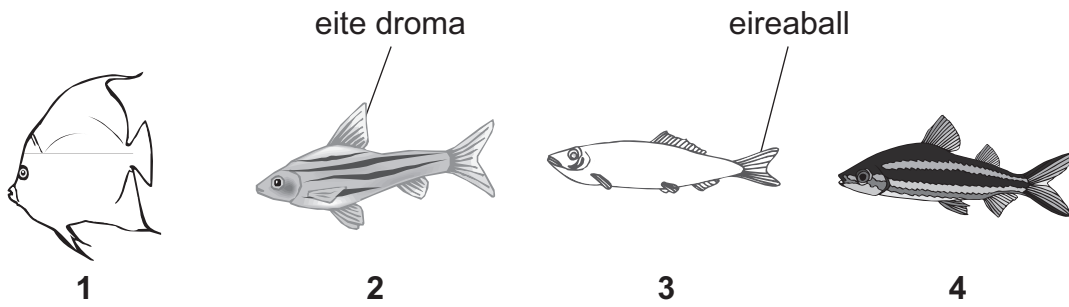
- (c) Ainmnigh an cineál bia a chuidíonn le cosaint ar iatacht agus ar ailse phutóige.

Ciorclaigh an freagra ceart.

mianraí saill snáithín

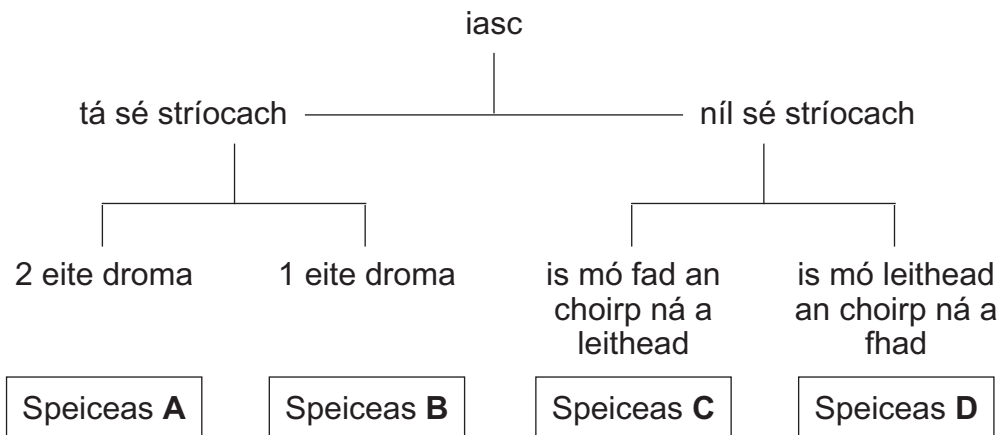
[1]

2 (a) Léiríonn an léaráid thíos ceithre speiceas éagsúla d'iasc.

Foinse: CCEA

(i) Meaitseáil gach iasc lena chineál speicis (**A**, **B**, **C** nó **D**) leis an eochair thíos.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

[2]

(ii) Luaigh fáth **amháin** a bhfuil sé tábhachtach a bheith ábalta orgánaigh bheo a rangú.

_____ [1]

(b) Tá roinnt cineálacha éisc i mbaol mar gheall ar ró-iascaireacht.

(i) Cad é a chiallaíonn an téarma ‘i mbaol’?

Ciorclaigh an freagra ceart.

níl ceann ar bith fágtha

níl ach fíorbheagán fágtha

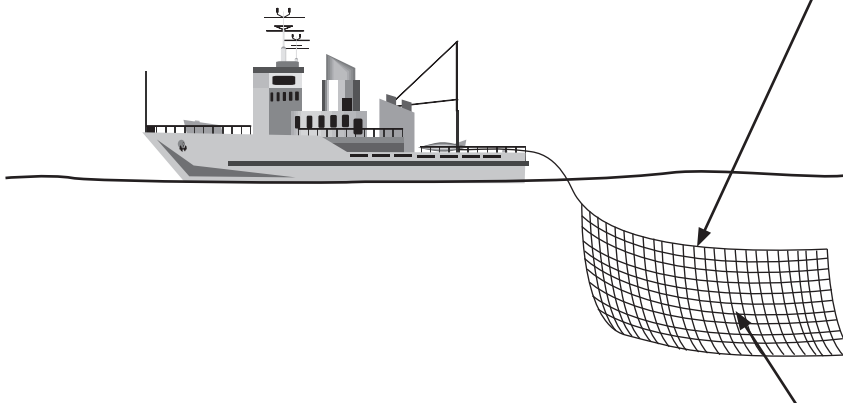
tá méadú ag teacht ar a líonta

[1]

Anseo thíos taispeántar roinnt ráiteas faoi iascaireacht nua-aimseartha.

A báid mhóra le spás le líon
mór iasc a stóráil

B eangacha
iontach mór

C níl cead ach ag líon beag bád a bheith ag iascaireacht i limistéar amháin

D eangacha le méid
mogaill mhór

Foinse: CCEA

(ii) Cé acu **dhá** ráiteas a thaispeántar thuas (**A, B, C** nó **D**) a chuideoidh le líonta éisc a chosaint?

_____ agus _____

[2]

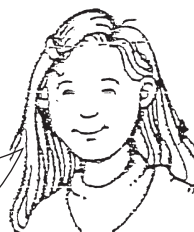
Bert

Tá leibhéil na
farraige ag ardú agus
d'fhéadfadh tuilte a
bheith i mBéal Feirste
sa toadhchá!

Zac

Aontaím. Deir an teilifíseán go bhfuil muid ag dó barraíocht breoslaí iontaise.

Emma

Tá a fhios agam!
Ba chóir dúinn breis
grianchumhachta
nó tuirbíní gaoithe
a úsáid.

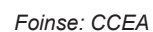
Foinse: CCEA

- (i) Ainmnigh an dalta a chuireann síos ar **chúis** le téamh domhanda.

[1]

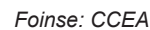
- (ii) Ainmnigh an dalta a chuireann síos ar **iarmhairt** téamh domhanda.

[1]

[1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

-

[1]

-
-
-
-
- [3]

[3]

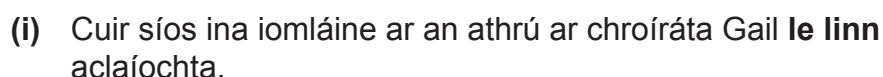
1. _____
2. _____ [2]

[2]

-
- [1]

[1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

[2]

Thit sé go seasta ansin go dtí gur shroich sé 70 bsn (*bpm*) i gceann 2 nóiméad eile.

[3]

(iii) Cad é am téarnaimh Gail?

_____ nóiméad [1]

(b) Ainmnigh galar **amháin** ar féidir le haclaíocht cuidiú le cosaint air.

 [1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

- (d) Is hormón í inslin. Baineann rialú cuid mhór próisis choirp le smachtú hormón nó le smachtú néaróg.

Luaigh **dhá** dhifríocht idir smachtú hormón agus smachtú néaróg.

1. _____

2. _____

_____ [2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.